

ZÁKLADNÍ ŠKOLA T. G. MASARYKA V PRAZE 12

MODŘANSKÁ 1375/10a

PREVENTIVNÍ PROGRAM

2023/2024

Mgr. Jindřiška Kulišová

ředitelka školy

I. ANALÝZA SITUACE

Naše škola je situována mezi starší zástavbou v Modřanech, většina žáků tedy bydlí v okolí školy. Máme ale i žáky, kteří dojíždějí z větší vzdálenosti.

Školu tvoří dvě budovy – hlavní budova s venkovním sportovním areálem (v rekonstrukci) a tělocvičnou a pavilon (odloučené pracoviště v ulici K Vltavě) se zahradou a hřištěm. V obou budovách funguje během všech přestávek samostatný dozor. Žáci mají k dispozici v každém patře školy stůl na stolní tenis, stejně tak mají možnost využít prostory školního klubu, či školní knihovnu.

Plán prevence pro školní rok 2023/2024 vychází ze závěrů a hodnocení preventivního plánu předcházejícího školního roku, z hodnocení klimatu školy žáky, ze závěrů třídních učitelů z třídnických hodin, z rozhovorů s výchovnou poradkyní a ze závěrečných zpráv lektorů preventivních programů. Z uvedených šetření vyplývá, že někteří žáci užívají příležitostně legální návykové látky, jako jsou cigarety a alkohol, vyskytuje se i případ skrytého záškoláctví, šikany, sebepoškozování a nevhodného chování žáků na internetu a sociálních sítích. Objevují se i případy negativního chování žáků v třídním kolektivu, které se týkají žáků některých tříd jak na I. stupni, tak i stupni II.

V prevenci tohoto chování škola spolupracuje s rodiči žáků, nabízí žákům alternativní způsob trávení volného času - zájmové kroužky, školní knihovnu, internet, sportovní soutěže, vědomostní soutěže, účast v olympiádách (matematika, zeměpis, fyzika, český jazyk, dějepis), sportovní soustředění, lyžařský výcvikový zájezd, adventní setkání, sportovní den, zahraniční výjezd, adventní výjezd, zapojení do činnosti žákovské samosprávy, žákovský parlament, adaptační kurz, ekotým apod.

Prevence na škole je realizována formou samostatných bloků, besed, interaktivních seminářů a dále zařazováním do jednotlivých vyučovacích předmětů a třídnických hodin. Při realizaci akcí zaměřených na prevenci rizikového chování škola spolupracuje s Proxima Sociale, o.p.s., Městskou policií hl. m. Prahy ČR, Drop In a dalšími subjekty.

Učitelé se při své práci zaměřují na rozvíjení pozitivních vztahů mezi žáky, podporují u žáků solidaritu a toleranci, vedou žáky k vytváření vlastního názoru a k výchově ke zdravému životnímu stylu. Osvědčilo se okamžité řešení problémů v chování žáků s rodiči. Přesto je

komunikace s některými rodiči problematická, odmítají spolupracovat se školou – třídním učitelem, obhajují negativní chování svých dětí. Za potenciálně rizikové zóny ve škole považujeme WC, případně přímo třídy během přestávek, kdy učitel není přítomen, v některých třídách je přítomen i o přestávkách asistent pedagoga. Každý den je v provozu školní družina, kam dochází děti od 1. do 3. (ve výjimečných případech do 4.) třídy. Pro starší děti je určen školní klub. V odpoledních hodinách také v areálu školy pro naše žáky probíhají volnočasové aktivity, organizované jak přímo školou, tak externími organizacemi.

Školu navštěvuje v tomto školním roce 493 dětí.

Snažíme se, aby naše škola byla zároveň i jakýmsi komunitním centrem – tedy aby pomocí nejrůznějších aktivit propojovala děti, jejich rodiny a učitele a podporovala tak vzájemné působení a spolupráci. Rodičům také zajišťujeme vzdělávání v oblasti primární prevence formou večerních seminářů. Témata vybíráme tak, aby navazovala na aktuální problematiku v oblasti prevence sociálně patologických jevů, ale také reagujeme na poptávku aktuálních témat ze strany rodičů.

K zjištění stavu rizikového chování ve škole vycházíme ze samotné práce s žáky, rozhovorů s TU, školní psycholožkou, výstupů z třídnických hodin, sociometrie, ze zápisů z výchovných komisí, rozhovorů s rodiči a zápisů z porad ŠPP. Žáci také využívají schránku důvěry. Stěžejními pro předávání informací a koordinaci preventivních a pedagogických služeb jsou pravidelné porady ŠPP, které probíhají jednou týdně, nebo dle potřeby častěji.

ORGANIZACE A STRUKTURA PREVENCE

Na organizaci a struktuře prevence se podílejí všichni pracovníci školního poradenského pracoviště.

Výchovný poradce

Pracovník a kontakt: Mgr. Libuše Krotilová (libuse.krotilova@zstgm-praha.cz)

Výchovný poradce

Aktivně nabízí žákům, učitelům a zákonným zástupcům možnost poradit se o svých

problémech. Setkává se i s žáky, kteří jsou v některých případech ohroženi ve svém vývoji, sebepojetí či komunikaci s druhými. Komunikuje s pedagogy a sbírá podněty. Učitelé se na výchovného poradce obracejí v případě:

- výskytu agresivního chování ve třídě
- signálů o potížích žáka (osobnostní, rodinné, vztahové)
- náhlého i trvalého neúspěchu v učení
- obtížné komunikace, konfliktu s rodiči
- krádeží ve třídách
- konfliktního či jinak problematického klimatu třídy

Výchovný poradce monitoruje situaci. Navrhuje opatření, setkání zainteresovaných lidí, vede individuální konzultace s dětmi, s rodiči, informuje o kontaktech na další pomoc (adresář sociálních služeb apod.), Linku bezpečí a další organizace. Může se zúčastnit komunitních kruhů ve třídách, které organizují učitelé a zajišťují tak prevenci konfliktů a problémů žáků. Obrací se na sociální odbor a kurátory v případě podezření na problém v rodině či porušování zákona.

Školní metodik prevence

Pracovník a kontakt: Mgr. Vendula Tomšíková (vendula.tomsikova@zstgm-praha.cz)

Školní metodik prevence

Spoluvytváří Preventivní program, podílí se na jeho realizaci. Komunikuje s učiteli v oblasti primární prevence, v případě vzniklého problému dává podněty k možné nápravě (projekt, spolupráce se školní psycholožkou, účast na tematické akci, atd.). Spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence (např. Drop In, Proxima Sociale o.p.s., PPP, Policie hl.m. Prahy, atd.). Koordinuje předávání informací o problematice rizikových jevů ve škole, dokumentuje průběh preventivní práce školy. Provádí šetření aktuálních potřeb jednotlivých tříd a podle získaných informací přizpůsobuje nabídku primární prevence.

Metodik je též v přímém kontaktu s odborem sociálně právní ochrany dětí na úřadu Městské části Prahy 12 a obvodním metodikem prevence.

Školní psycholog

Pracovník a kontakt: Mgr. Kateřina Geberlová (katerina.geberlova@zstgm-praha.cz)

Školní psycholog vykonává činnosti konzultační, poradenské, diagnostické, metodické a informační. Pracuje se žáky, pedagogy i rodiči. Školní psycholog spolupracuje se specializovanými školskými a dalšími poradenskými zařízeními, zejm. pedagogicko-psychologickými zařízeními, dále se zařízeními a institucemi zdravotnickými a sociálními, s orgány státními i nestátními, s organizacemi péče o děti a mládež a pod.

Třídní učitel, učitelé

Učitelé se věnují v rámci své výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. Oslovují a zapojují se do řešení problémů výchovného poradce a metodika prevence. Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, konzultují případné problémy, navrhují opatření.

Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, triád, osobních setkání a dalších možností komunikace (konzultační hodiny, e-mail, mobil).

Ředitelka školy, vedení školy

Sleduje efektivitu prevence rizikového chování. Sleduje problémy v kontextu celé školy a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Účastní se v případě potřeby zásadních setkání rodiny a školy. Cílem takových setkání je stanovení nápravných opatření s důrazem na odpovědnost žáka, školy i zákonných zástupců. Účastní se pravidelně jednání školního poradenského pracoviště.

Další spolupracující organizace

V oblasti specifické i nespecifické prevence spolupracuje škola zejména s organizací Drop In a Proxima Sociale. Cílem je umožnit žákům kontakt s lektory i mimo školu, což vytváří prostor pro další pomoc. V rámci těchto programů žáci diskutují, zabývají se sociálními vztahy a riziky v životním stylu, dostávají informace v oblasti návykových látek, lidských práv, kriminality, sexuální výchovy, trestního práva, rodinného práva, duševního zdraví a dalších.

Další odborná pracoviště

Škola spolupracuje s těmito institucemi, obrací se na ně v případě potřeby - PPP, SPC, SVP, sociální odbory, Policii ČR, Městskou policii hl. m. Prahy

II. CÍLE/ ZNALOSTNÍ KOMPETENCE ŽÁKŮ

Preventivní program jako součást Školního vzdělávacího programu si klade za cíl vzdělávat žáky v oblasti ochrany zdraví a vést je ke zdravému plnohodnotnému prožívání života. Toho se snaží dosáhnout pomocí působení nespecifické i specifické preventivní činnosti v rámci všech vzdělávacích oblastí a činností prováděných v souvislosti se základní školní docházkou. Níže uvedené znalostní kompetence vycházející z metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže vydaného MŠMT ČR. Na základě toho jsou pro jednotlivé ročníky vybírány i příslušné preventivní programy.

• Rozvoj kompetencí žáků

- sociálních dovedností (navazování zdravých vztahů s ostatními, umění týmové práce, konstruktivní řešení konfliktu, otevřená komunikace, schopnost pomoci),
- pozitivní vnímání sebe sama,
- rozvoj osobnostních kvalit, které podporují zdravý rozvoj osobnosti (sebevědomí, altruismus, empatie, asertivita),
- rozvoj morálního vědomí a vědomí zodpovědnosti,
- cílený rozvoj v oblasti mediální výchovy,

- rozvoj schopnosti řešit problémy např. formou komunitních kruhů.

● **Demokratické řízení, efektivní pravidla vzájemného soužití**

- učení se respektování lidských práv, individuálních potřeb a odlišností jednotlivců,

- zapojení žáků do spoluvytváření pravidel vzájemného soužití ve škole,

- vedení žáka k přijetí osobní zodpovědnosti k daným právům a povinnostem.

● **Vytváření atmosféry vzájemnosti, důvěry, respektu a bezpečí ve škole s důrazem na prevenci šikany**

- jasná deklarace postojů všech pedagogických pracovníků k jakýmkoli formám útlaku a šikany,

- zaměření na budování bezpečného prostředí

- průběžné sledování možných rizikových projevů jednotlivců i třídních kolektivů

● **Přístup k informacím a práce s informacemi**

- umění používat různé informační zdroje, kriticky zhodnotit, porovnat informace, vytváření vlastního názoru, životního postoje,

- poznání základních lidských potřeb (fyzických, psychických, emočních),

- zdraví je chápáno jako stav tělesné, duševní a sociální rovnováhy.

● **Spolupráce**

- celé školy, všech žáků, učitelů, rodičů – důvěra ve vztahu žák – žák a učitel – žák

- otevřená komunikace mezi školou a rodiči – **otevřenost a důvěra ve vztahu učitel (škola) – rodič**, velmi významnou úlohu v této oblasti sehrává systém **tripartitních** setkávání (triád),

- spolupráce učitelů v rámci pedagogického týmu (dny pro školu),

- propojení školy s dalšími institucemi (odborná pracoviště, organizace působící v oblasti primární prevence)

- úzká spolupráce s obvodním metodikem prevence

STANOVENÍ CÍLŮ PPŠ

Cíl:	Podpora vlastních aktivit žáků
Ukazatele dosažení cíle:	Počet žáků zapojených v práci ekotýmu Počet žáků zapojených v práci žákovské samosprávy, parlamentu Počet třídních akcí
Zdůvodnění cíle:	Zdůraznění pocitů žáků, že jsou součástí školy Vytvoření pohodového a přátelského prostředí Vedení žáků k odpovědnosti za vlastní rozhodnutí
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Vytvářet pozitivní sociální klima školy

Cíl:	Informovanost žáků o působení rizikových jevů
Ukazatele dosažení cíle:	Počet realizovaných preventivních aktivit Počet zúčastněných žáků Počet řešených případů rizikového chování
Zdůvodnění cíle:	Nutnost informovanosti žáků o rizikových jevech
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Předcházení rizikovým jevům chování

Cíl:	Budování příjemného sociálního klimatu ve škole a v třídním kolektivu
Ukazatele dosažení cíle:	Počet řešení konfliktů mezi žáky Frekvence konání třídnických hodin
Zdůvodnění cíle:	Nutnost zlepšit vzájemné vztahy mezi žáky
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Vytvářet pozitivní sociální klima školy

Cíl:	Získávat rodiče pro spolupráci se školou
Ukazatele dosažení cíle:	Počet setkání Kolektivu rodičů Počet rodičů, kteří se účastní akcí školy Počet rodičů, kteří se účastní třídních schůzek a triád
Zdůvodnění cíle:	Aktivní vztah rodičů ke škole pozitivně ovlivňuje vztah žáka ke škole
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Posílit pozitivní sociální klima školy a podílení se rodičů na dění ve škole

Cíl:	Zvýšit informovanost pedagogů v oblasti prevence rizikového chování žáků
Ukazatele dosažení cíle:	Počet proškolených pedagogů Počet vzdělávacích aktivit
Zdůvodnění cíle:	Zvýšení kompetencí pedagogů a jejich využití při vedení třídnických hodin
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Zvyšování profesní připravenosti pedagogů

III. SKLADBA AKTIVIT PPŠ PRO JEDNOTLIVÉ CÍLOVÉ SKUPINY

a) Pedagogové

Název a odborné zaměření vzdělávání	Seminář ke Grantovému programu hl. m. Prahy
Stručná charakteristika	Vzdělávací program je určen zejména pro metodiky prevence. (programy primární prevence ve školách a školských zařízeních pro rok 2024. Tento program je ideální pro každého, kdo chce zažádat o grant v oboru prevence.
Realizátor/lektor	MHMP
Počet proškolených pedagogů	1
Počet hodin	4
Termín konání	září 2023

Název a odborné zaměření vzdělávání	Demokratická kultura ve třídách
Stručná charakteristika	Jedná se dvouletý projekt, který podporuje pedagogy a žáky v zavádění třídnických hodin. Zaměřuje se na třídnickou hodinu jako místo k vytváření bezpečného prostředí pro žáky k osvojování si občanských a sociálních kompetencí, budování vzájemných vztahů mezi žáky, žáky a učiteli, žáky a vedením školy. Je určen především pro třídní učitele, které vede a metodicky podporuje při práci se třídou.
Realizátor/lektor	Centrum pro demokratické učení
Počet proškolených pedagogů	8

Počet hodin	30
Termín konání	Dokončení projektu z minulého školního roku

Název a odborné zaměření vzdělávání	Nové návykové látky u mladistvých
Stručná charakteristika	Program pro pedagogické pracovníky. Zaměřuje se na aktuální rizika spojená s užíváním nikotinových sáček, elektronických cigaret, kratomem a dalšími podobnými látkami, které jsou v současné době velmi aktuální.
Realizátor/lektor	Drop In
Počet proškolených pedagogů	40
Počet hodin	2
Termín konání	Listopad 23/24

b) Žáci

Tematické bloky ve výuce, zaměřené na prevenci rizikového chování

Ročník	Předmět	Vzdělávací oblast	Téma	Časová dotace
1.roč.	Prvouka	Člověk a jeho svět Člověk a zdraví	Moje rodina Soužití lidí Hygiena a sebeobsluha Zdraví a nemoc, péče o zdraví Dopravní výchova – jsem účastník provozu	2 hodiny 5 hodin 4 hodiny 3 hodiny 4 hodiny
2.roč.	Prvouka	Člověk a jeho svět Člověk a zdraví	Moje rodina Soužití lidí Hygiena a sebeobsluha Zdraví a nemoc, péče o zdraví Dopravní výchova – jsem účastník provozu	2 hodiny 2 hodiny 2 hodiny 6 hodin 4 hodiny
3.roč.	Prvouka	Člověk a jeho svět Člověk a zdraví	Člověk mezi lidmi Dopravní výchova – jsem účastník provozu Hygiena a sebeobsluha Zdraví a nemoc, péče o zdraví	2 hodiny 2 hodiny 5 hodin 5 hodin

4.roč.	Přírodověda	Člověk a jeho svět	Lidská obydlí Charakteristika společenstva	1 hodina 4 hodiny
	Pracovní činnosti	svět Člověk a svět práce	Zásady poskytnutí první pomoci	2 hodiny
5.roč.	Přírodověda	Člověk a svět	Zásady poskytnutí první pomoci	5 hodin
	Pracovní činnosti	práce Člověk a zdraví	Zdraví a nemoc, péče o zdraví Lidské tělo	2 hodiny 10 hodin
6.roč.	Přírodopis	Člověk a příroda	Houby	3 hodiny
	Občanská výchova	Člověk a společnost	Rodinný život Život ve škole Lidská práva	8 hodin 4 hodiny 2 hodiny
	Zeměpis Výchova ke zdraví	Člověk a příroda Člověk a zdraví	Jak žijí lidé na Zemi Vliv rodiny na rozvoj dítěte Volný čas a jeho využívání Způsoby chování v krizových situacích Alkoholismus, kouření	1 hodina 7 hodin 2 hodiny 5 hodin 5 hodin
Dějepis	Člověk a společnost	Proměny člověka v období dospívání Starověké Řecko – Sparta (výchova chlapců)	6 hodin 1 hodina	

7.roč.	Občanská výchova	Člověk a společnost	Život mezi lidmi Člověk a kultura Lidská práva	7 hodin 7 hodin 3 hodiny
	Zeměpis	Člověk a příroda	Afrika (včera, dnes a zítra-obyv.) Asie (problémy a konflikty) Úloha víry v životě středověkého člověka, kacířství	1 hodina 6 hodin (projekt) 2 hodiny
	Dějepis Český jazyk a literatura	Člověk a společnost	Interpretace díla – negativní chování postav	1 hodina
		Jazyk a jazyková komunikace		

8.roč.	Chemie Přírodopis Občanská výchova Zeměpis Dějepis Český jazyk a literatura	Člověk a příroda Člověk a příroda Člověk a společnost Člověk a příroda Člověk a společnost Jazyk a jazyková komunikace	Vlastnosti látek Člověk Osobnost Psychické procesy a stavy Člověk v sociálních vztazích Stát a právo Prevence zneužívání návykových látek Evropa (etnické problémy) Rasismus, otrokářství v USA Židovská problematika v literatuře, genocida	2 hodiny 20 hodin 8 hodin 6 hodin 4 hodiny 11 hodin 3 hodiny 1 hodina 1 hodina 2 hodiny
9.roč.	Chemie Dějepis Výchova ke zdraví Zeměpis Přírodopis Český jazyk a literatura	Člověk a příroda Člověk a společnost Člověk a zdraví Člověk a příroda Člověk a příroda Jazyk a jazyková komunikace	Chemie a společnost – léčiva, drogy, alkoholy, areny 2. světová válka, holocaust Prevence zneužívání návykových látek Vliv rodiny na rozvoj dítěte Sexuální výchova Způsoby chování v krizových situacích Alkoholismus, kouření Konflikty na Zemi (porušování lidských práv) Vnitřní a vnější geologické děje (humanitární pomoc v ohrožených oblastech) Můj domov a svět	6 hodin 4 hodiny 6 hodin 3 hodiny 6 hodin 3 hodiny 4 hodiny 1 hodina 1 hodina 1 hodina

Název programu	Program primární prevence
Typ programu	Prevence rizikového chování
Stručná charakteristika programu	Bloky primární prevence
Realizátor	Proxima Sociale, o.p.s.
Cílová skupina	Žáci 2.,3. a 6. - 9. roč.
Počet žáků v programu	(12 tříd)
Počet hodin programu	24
Návaznost programu na cíle PPS	Zdravý životní styl, osvojení pozitivního sociálního chování, předcházení rizikovým jevům chování, odpovědnost za vlastní chování
Ukazatele úspěšnosti	Statistika výskytu rizikového chování

Termín	Školní rok 2023/2024
Zodpovědná osoba	ŠMP

Název programu	Bezpečné chování
Typ programu	Prevence rizikového chování
Stručná charakteristika programu	Program zaměřený na bezpečné chování na komunikacích, při nebezpečných situacích, v elektronickém světě, v partnerských vztazích
Realizátor	Městská policie hl. m. Prahy
Cílová skupina	Žáci 1. – 9. ročníku
Počet žáků v programu	364
Počet hodin programu	36
Návaznost programu na cíle PPŠ	Předcházení rizikovým jevům chování, odpovědnost za vlastní chování
Ukazatele úspěšnosti	Statistika výskytu rizikového chování
Termín	Školní rok 2023/2024
Zodpovědná osoba	ŠMP

Název programu	Ekotým a školní parlament
Typ programu	Aktivity žáků
Stručná charakteristika programu	Práce ve školním parlamentu, setkávání se zástupci ÚMČ Praha 12, podílení se na veřejném rozhodování; práce ve školním ekotýmu, prezentace výsledků práce, péče o prostředí školy
Realizátor	Žáci školy
Cílová skupina	Všichni žáci školy
Počet žáků v programu	28
Počet hodin programu	cca 40
Návaznost programu na cíle PPŠ	Podpora vlastních aktivit žáků

Ukazatele úspěšnosti	Zapojení a aktivita při akcích
Termín	Školní rok 2023/2024
Zodpovědná osoba	Janů, Peřina

Název programu	Drop In - centrum primární prevence
Typ programu	Prevence rizikového chování
Stručná charakteristika programu	Program zaměřený na rozšiřování povědomí o vzniku závislostí. Cílem programu je vybavit žáky ZŠ dostatečnými znalostmi a schopnostmi, jak rozpoznat rizikové situace a jak se jim vyhnout.
Realizátor	Drop In - Adiktologické centrum
Cílová skupina	Žáci 2. – 9. ročníku
Počet žáků v programu	364 (16 tříd)
Počet hodin programu	64
Návaznost programu na cíle PPŠ	Předcházení rizikovým jevům, odpovědnost za vlastní chování
Ukazatele úspěšnosti	Statistika výskytu rizikového chování
Termín	Školní rok 2023/2024
Zodpovědná osoba	ŠMP, třídní učitelé

c) Rodiče

Název programu	Nové návykové látky u mladistvých
Stručná charakteristika programu	Program pro rodiče. Zaměřený na aktuální rizika spojená s užíváním nikotinových sáčků, elektronických cigaret, kratomu a dalších podobných látek, které jsou v současné době velmi aktuální.
Realizátor	Drop In
Počet hodin programu	2
Termín konání	Listopad 2023/2024
Zodpovědná osoba	ŠMP

Název programu	Den otevřených dveří
Stručná charakteristika programu	Rodiče mají tento den volný přístup do školy, mohou se zúčastnit výuky, prohlédnout si odborné pracovny a informovat se o způsobu práce ve škole
Realizátor	pedagogové
Počet hodin programu	4
Termín konání	Školní rok 2023/2024
Zodpovědná osoba	Vedení školy

Název programu	Školní družina s rodiči
Stručná charakteristika programu	Rodiče mají možnost zúčastnit se akcí organizovaných školní družinou (Dětský den, sportovní turnaje, školní karneval, vystoupení tanečního kroužku, sportovní odpoledne otevřené všem zájemcům, ...)
Realizátor	Vychovatelky ŠD
Počet hodin programu	10
Termín konání	Školní rok 2023/2024
Zodpovědná osoba	Čecháková

Název programu	Sportovní den
Stručná charakteristika programu	Rodiče mají možnost zúčastnit se akcí organizovaných školním sportovním klubem - turnaje v nohejbalu a volejbalu proti pedagogům, žákům školy a bývalým absolventům. Sportovní odpoledne je přístupné všem zájemcům
Realizátor	Vedení školy + pedagogové
Počet hodin programu	10 hodin
Termín konání	Školní rok 2023/2024
Zodpovědná osoba	Tomšíková

EVALUACE

Kvalitativní hodnocení

Realizujeme programy, jejichž cílem je zvyšovat informovanost žáků o tom, co je pro ně nebezpečné, proč a především jak tomu předcházet a jak se proti tomu bránit. Rovněž realizujeme programy hrazené MČ P12 i programy, které jsou nabízeny zdarma. V závěru každého programu žáci vyplňují evaluační dotazník. Kromě práce externích organizací také prevenci realizujeme v rámci výuky, součástí ŠVP je široké spektrum preventivních témat. V minulém roce byla prevence zaměřena na nejčastější formy rizikového chování, ale i na podporu zdravých vztahů a efektivní komunikace či na osvětu v oblasti duševního zdraví.

Prevence rizikového chování ve výuce

Cíl: Výchova ke zdravému životnímu stylu a rozvoj sociálně komunikativních dovedností.

Tematické plány byly dodrženy, k posouzení úspěšnosti lze dojít až po delším časovém úseku.

Bezpečné chování Dopravní výchova – BESIP

Cíl: Bezpečné chování na komunikacích

Dopravní výchova je důležitou součástí výchovy dětí a jejich bezpečnosti, přispívá k odpovědnosti žáků za vlastní chování. V následujícím školním roce bude opět zařazena do náplně prevence ve škole jako součást vyučovacích předmětů.

Třídnické hodiny

Cíl: Podpora vztahů mezi žáky, vzájemná komunikace, řešení konfliktů a respektování odlišností.

Třídnické hodiny probíhaly ve třídách I. stupně jedenkrát za 14 dnů, ve třídách II. stupně 1x týdně každou středu v měsíci. Přispívají ke zlepšení vztahů mezi žáky, rozvoji sociálních dovedností a vzájemné toleranci, v následujícím školním roce budou opět pravidelně zařazovány.

Školní parlament a ekotým

Cíl: Podpora vztahů mezi žáky, vzájemné komunikace, řešení problémů školy. Setkávání se se zástupci úřadu městské části Prahy 12. Žáci se podílí na veřejném rozhodování, prezentují

své výsledky práce a pečují o prostředí školy.

Centrum primární prevence – Drop In

Cíl: Rozšířit u žáků povědomí o vzniku závislostí.

Vybavit žáky dostatečnými znalostmi a schopnostmi, jak rozpoznat rizikové situace a jak se jim vyhnout. Program byl realizován od 2. až po 9. třídy.

Bloky primární prevence ve 2. – 9. ročníku

Cíl: Poskytování informací a podpora v rozvíjení dovedností k zodpovědnému chování. K posouzení úspěšnosti preventivních programů lze dojít až po delším časovém úseku, je však nutné i nadále pokračovat v zařazování bloků primární prevence do náplně práce školy.

Programy prevence sociálně patologických jevů byly realizovány ve spolupráci s Proxima Sociale, o.p.s.

Náplň programů primární prevence v jednotlivých ročnících:

2. ročník - Úvod do problematiky prevence, Bezpečný internet

3. ročník - Běžné závislosti, bezpečný internet

4. ročník - Tabák a alkohol

5. ročník - Netolismus

6. ročník - Prevence internetové komunikace, vztahy v kyberprostoru

7. ročník - Drogy vyvolávající vysokou psychickou závislost a společensky tolerované drogy, Vztahy v kyberprostoru

8. ročník - Drogy vyvolávající vysokou fyzickou závislost a systém rozvoje závislostí, Zdravé já

9. ročník - Právní dopady rizikového chování, Zdravé já

Další akce zaměřené na prevenci:

Ochrana člověka za mimořádných situací - 1. – 9. ročník

Není cesty zpátky – dopravní výchova – 1. a 2. ročník

Soutěž AntiFETfest - 2. stupeň

Adaptační kurzy - 6. ročník

Výuka bezpečného pohybu ve vodě

Policie ČR - průběžná spolupráce

Chytrá škola O2

Vánoční jarmark (pro rodiče)

Podpora vztahů mezi rodiči, žáky a pedagogy. Vzájemná komunikace, řešení problémů školy. Žáci prezentují své výsledky práce a pečují o prostředí školy. Společné zpívání vánočních koled.

Seminář ke Grantovému programu hl. m. Prahy (pro učitele)

Cíl: Osvojení si programu primární prevence ve školách a školských zařízeních. Školní metodik prevence s touto dopomocí zažádal o grant v oboru prevence.

ZÁVĚR

Preventivními programy se podařilo pokrýt potřeby žáků prvního i druhého stupně, a to v oblastech odpovídajících aktuálnímu psychosociálnímu vývoji žáků. Programy byly zaměřené na úskalí experimentování s návykovými látkami (kouření, alkohol), zdravý sexuální život, prevenci poruch příjmu potravy a na další rizikové jevy.

Preventivní programy specifické prevence budou v tomto školním roce zaměřeny na zlepšení vztahů ve třídě, na zlepšení týmové práce a na prevenci šikany. Některé programy jsou i nadále zaměřeny na nejčastější problémové jevy, jako je nebezpečí na internetu spojené se sdílením informací, kouření, užití marihuany, alkoholu a jiných návykových látek.

PŘÍLOHA Č. 1

WEBOVÉ STRÁNKY

Obecné:

www.procnemluvime.cz

www.prevence-praha.cz

www.seznamsebezpecne.cz

www.sekty.cz

www.dkc.cz (dětské krizové centrum)

www.poradenskecentrum.cz

www.prevence-info.cz

www.prevcentrum.cz

www.linkabezpeci.cz

www.ditekrize.cz

Pomoc obětem trestných činů:

www.bkb.cz

www.donalinka.cz

www.domacinasili.cz

Alkohol:

www.alkoholik.cz

Cigarety:

www.nekuratka.cz (edukativní stránka pro děti 9 - 12 let)

www.bezcigaret.cz

Internet:

www.horkalinka.cz (odstraňuje nezákonný obsah z internetu)

www.bezpecne-online.cz

www.e-bezpeci.cz

Poruchy příjmu potravy:

www.idealni.cz

Drogy:

www.drogovaporadna.cz

www.drogy.net .

www.odrogach.cz

www.sananim.cz

Šikana:

www.minimalizacesikany.cz

www.sikana.org

PŘÍLOHA Č. 2

Jak jednat s lidmi, kteří jsou pod vlivem alkoholu nebo drog

Návykové látky, zejména pervitin a halucinogeny (tripy), zvyšují riziko agresivního jednání.

Je třeba zachovávat následující pravidla:

- logické argumenty a slovní obsah nemívají u intoxikovaných valný význam, při otravě

návykovými látkami a alkoholem nelze příliš spoléhat na komunikaci s poškozeným

- intoxikovaní zejména drogami často prudce reagují na neverbální komunikaci; je vhodné pokud možno vyhnout se prudkým pohybům, mluvit klidně, tišeji, pomaleji a v hlubší hlasové poloze

- odklad přivolání lékařské pomoci může člověka vážně ohrozit na zdraví nebo životě; důvodem k okamžitému odbornému zákroku je i pouhé podezření z otravy.

První pomoc při otravě návykovými látkami

Zajistěte dostatek čerstvého vzduchu, nepodávejte alkohol, černou kávu ani mléko.

Maximální dostatek čerstvého vzduch je třeba zajistit zejména tehdy, když k otravě došlo vdechováním škodlivých látek. Pokud je to možné, je třeba opatřit informace o látce (nebo látku), která byla požitá. Informace (látku) předejte přivolanému lékaři. Usnadní to další léčbu, u řady látek jsou známy účinné protijedy.

Než přijde lékař

Důležité je odlišit jakou cestou došlo k intoxikaci a odlišit, zda je intoxikovaný při vědomí nebo v bezvědomí.

Při vědomí – k otravě došlo ústy

- podat větší množství vody (případně s živočišným uhlím, je-li po ruce)
- vyvolat stlačením kořene jazyka zvracení
- zabránit prochladnutí
- zajistit nepřetržitý dohled
- ošetřit případná zranění
- opatřit pokud možno informace o látce, která byla požitá a předat ji přivolanému lékaři

Při vědomí – k otravě došlo nitrožilní cestou nebo

vdechnutím - zajistit maximálně možný dostatek čerstvého vzduchu

- zabránit prochlazení
- zajistit nepřetržitý dohled
- ošetřit případná zranění
- opatřit informace o látce, která byla požitá a předat ji přivolanému lékaři

Zvracení nemá smysl vyvolávat, látka neprošla zažívacím ústrojím.

Při bezvědomí

Nikdy nepodávat nic ústy! Nesnažit se vyvolávat zvracení!

- položit postiženého do stabilizované polohy na bok, aby nezapadl jazyk
- sledovat dýchání – **při zástavě dechu** uvolnit dýchací cesty (záklonem hlavy a odstraněním zvratků nebo cizího tělesa tím, že sáhnete do úst a vyčistíte je) a zahájit dýchání z úst do úst
- zabránit prochlazení
- zajistit nepřetržitý dohled
- ošetřit případná zranění
- opatřit informace o látce, která byla požitá a předat ji přivolanému lékaři

Specifika otrav u různých návykových látek

Alkohol

U těžších otrav je nebezpečí vdechnutí zvratků nebo zástavy dechového centra. Nepodceňujte těžší opilost a volejte lékaře.

Marihuana a hašiš

Časté jsou úzkostné stavy. Je třeba zajistit dohled, aby osoba pod vlivem drogy neublížila sobě nebo druhému. Lékařskou pomoc je třeba zajistit zejména proto, že po odeznění účinků drogy přetrvávají duševní problémy.

Halucinogeny (tripy)

Je vhodné zajistit nepřetržitý dohled více osobami, pod vlivem drogy mohou postižení jednat velmi agresivně, nesmyslně a nebezpečně. Poměrně časté jsou úzkostné stavy a pocity pronásledování (pozor na pády z oken). Lékařská pomoc je naléhavě nutná.

Pervitin

I zde je vhodné zajistit dohled více osobami, protože i zde je riziko nesmyslného a nebezpečného jednání. Úzkostné stavy, pocity pronásledování, někdy i halucinace.

Opioidy (heroin, braun)

Předávkování je poměrně časté, dostavuje se tlumivý účinek na dýchání. Časté je bezvědomí a zástava dechu. Účinky se někdy podobají těžké opilosti.

Těkavé látky (ředidla, rozpouštědla, lepidla)

Intoxikovaný je masivně cítit těmito látkami, při silné otravě může rychle dojít k zástavě dechu a bezvědomí.

PŘÍLOHA Č. 3

Vymezení fenoménu školního šikanování, povinnost školy chránit děti před šikanou a východiska pro účinné řešení šikany.

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrožit, ponižovat, znevažovat důstojnost, omezovat osobní svobodu nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků nebo pedagoga školy. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky např. v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků. Rovněž se může realizovat prostřednictvím elektronické komunikace, jedná se o tzv. kyberšikanu.

Kyberšikana je jednou z forem psychické šikany. Je to zneužití ICT (informačních a komunikačních technologií), zejména pak mobilních telefonů a internetu, k takovým

činnostem, které mají někoho záměrně ohrozit, ublížit mu, ponížit jej. Podobně jako u šikany tváří v tvář se jedná o úmyslné chování, kdy je oběť napadána útočníkem nebo útočníky. Povaha a provedení útoků pak určuje její závažnost.

Důležité znaky šikanování:

- záměrnost,
- cílenost, opakování (není podmínkou),
- nepoměr sil,
- bezmocnost oběti,
- nepříjemnost útoku,
- samoučelnost agrese

Prevence a řešení šikany se týká všech pedagogů školy. Mezi preventivní aktivity patří mimo jiné i využívání metod učení jako jsou komunitní kruhy, vrstevnické učení, vzájemné učení, spolupráce v rámci ročníků, ale i mimo ně. Nepedagogičtí pracovníci školy v případě zpozorování projevů negativního chování žáků kontaktují neprodleně pedagogického pracovníka školy.

Pedagogičtí pracovníci jsou v této oblasti pravidelně vzděláváni a řešením šikany a prevencí šikany se na svých pravidelných setkání zabývá školní poradenské pracoviště.

PREVENCE

- V souladu s pracovním řádem je zajištěn dohled pedagogických pracovníků nad žáky v době pobytu ve škole a při všech akcích pořádaných školou.
- Všichni pedagogičtí pracovníci i ostatní zaměstnanci školy jsou povinni sledovat chování žáků v době pobytu ve škole a při školních akcích, všimnout si všech projevů asociálního chování mezi žáky, zejména projevů šikanování.
- Vyučující občanské výchovy a výchovy ke zdraví začleňují problematiku šikany do výuky v rámci jednotlivých předmětů.
- Třídní učitelé se v rámci třídnických hodin zaměřují na rozvíjení pozitivních vztahů mezi žáky, podporují u žáků solidaritu, toleranci, vědomí sounáležitosti a rozvíjí mezi dětmi vzájemný respekt.

- Všichni pedagogičtí pracovníci svým přístupem i osobním příkladem pomáhají u žáků rozvíjet pozitivní mezilidské vztahy a úctu k životu a názorům druhého.
- Všichni žáci a zákonní zástupci žáků jsou na počátku školního roku seznámeni s projevy šikany, krizovým plánem školy a sankcemi za toto nežádoucí chování.

Krizový plán u počáteční šikany:

1. Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi
2. Nalezení vhodných svědků
3. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace oběti a agresorů)
4. Zajištění ochrany obětem
5. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi
6. Pohovor se zákonnými zástupci agresorů a oběti, potrestání agresorů

Pokročilá šikana s neobvyklou formou – výbuch skupinového násilí vůči oběti:

1. Překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti.
2. Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.
3. Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.
4. Pokračující pomoc a podpora oběti.
5. Nahlášení policii.
6. Vlastní vyšetřování.
7. Spolupráce s dalšími institucemi a orgány (PPP Barunčina Praha 4, SVP Rakovského Praha 4, OSPOD ÚMČ Praha 12, Policií ČR)

PŘÍLOHA 4.

Krizový plán - poruchy příjmu potravy

Postup školy při podezření na poruchu příjmu potravy

Poruchy příjmu potravy:

1. mentální anorexie – psychická porucha, která je typická v úmyslném snižování hmotnosti
2. mentální bulimie – psychická porucha, která je typická v pravidelném přejídání a vyvolávání zvracení
3. drunkorexie – psychická porucha, typická vynecháváním jídla, aby mohli pít alkohol
4. ortorexie – psychická porucha, která je charakteristická posedlostí zdravou výživou
5. bigorexie - psychická porucha, která je charakteristická posedlostí neustále zvyšovat svalovou hmotu

Poruchy příjmu potravy se často rozvíjejí nenápadně, přesto patří mezi nejčastější problémy dospívajících dívek. Dokonce kolem 6 % děvčat vykazuje koncem puberty některé anorektické příznaky. I když úspěšnost léčby poruch příjmu potravy je relativně vysoká, mohou mít tyto poruchy velmi závažné důsledky pro život nemocného.

Nespecifická prevence: výchova k přiměřenosti a umírněnosti v postojích, důraz na nebezpečí jednostranných nebo extrémních postojů ve výživě, životním stylu, ve sportu. Dobrá školní jídelna, omezení automatů na sladkosti, slazené nápoje ve školách.

Specifická prevence: nebezpečí a neúčinnost redukčních diet, obecné informace o PPP

Kdo řeší a s kým spolupracuje:

Učitel oznámí:

1. Pediatra a rodiče (když dítě výrazněji zhubne, opakovaně bylo přistiženo, že opakovaně zvrací, sebepoškozuje se)
2. Rodiče, když dítě nechodí do školní jídelny
3. Zprostředkuje rodiči informace
Jednotka specializované péče pro PPP PK VFN (Ke Karlovu 11, Praha 2, 224965353) -

Každou 3. středu v měsíci v 14,30 Klub pro rodiče a blízké osoby (i učitelé, spolužáci)
pacientů s PPP

Dětská psychiatrická klinika (V úvalu 84/1, 15000 Praha 5, tel: 224 433 400)

Anabell – občanské sdružení (posta@anabell.cz)

Krizové centrum RIAPS (Chelčického 39, Praha 3, 222 58 06 97)

Linky důvěry

Sít organizace STOB (redukce nadváhy – programy pro rodiny)

Fórum zdravé výživy : www.fzv.cz